

GAZETA INVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1032

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 6 martie 1970
4 pagini 25 bani

ÎN SUMAR:

MOMENTE PE O SPIRALĂ ASCENDENTĂ LA UN ILUSTRU LICEU IEȘEAN — pag. 2

ORELE DE DIRIGENȚIE — LA DISPOZIȚIA DIRIGINTELUI — pag. 3

8

MARTIE

8 Martie. A fost la noi o vreme cind această zi din an, închinată femeii, simboliza efortul unit pentru cucerirea unor drepturi firești, pentru emancipare, pentru egalitate, pentru dreptate. Aceasta a fost la noi cindva și mai este și astăzi pe multe din meridianele globului.

Nu simpla trecere a anilor a dat noi semnificații zilei de 8 Martie, ci marile prefaceri revoluționare pe care le-a cunoscut însăși societatea noastră, întreaga noastră viață social-politică, economică, culturală. Și dacă într-o vreme vorbeam despre marile posibilități de afirmare a femeii în toate sectoarele, despre creșterea rolului ei în activitatea obștească și în munca politică, despre întărirea responsabilității sale sociale, azi toate acestea au trecut în domeniul obișnuitului. Azi locul femeii este statornic stabilit, iar conștiința sa este inseparabil legată de întreaga operă de edificare socialistă a României. Ziua de 8 Martie s-a transformat într-o zi de tracere în revistă a împlinirilor, a succeselor, ea fiind în același timp o zi de afirmare a solidarității active cu lupta femeilor de pretutindeni.

Muncim într-un sector în care realizările sînt organice legate de truda, de creația, de talentul și abnegația unui mare număr de femei — educatoare, învățătoare, profesoare sau cadre din învățămîntul superior. Ele reprezintă peste 60 la sută din totalul personalului didactic care activează în prezent în școlile României. Floarea pe care o dăruim în această zi femeii este floarea pe care ar merita să i-o dăruim în fiecare zi. Ea semnifică omagiu pe care îl aducem întregii sale activități, prețuirea pe care o dăm tovarășei noastre de muncă, prinsoarea de recunoștință pentru prezența ei vie și activă în întreaga noastră viață economică și socială.

M. I.

UN SFERT DE VEAC DE LA 6 MARTIE 1945

Poporul român sărbătorește, la 6 martie, împlinirea a 25 de ani de la instaurarea primului guvern democratic din istoria țării, moment hotărîtor în lupta pentru cucerirea puterii de stat.

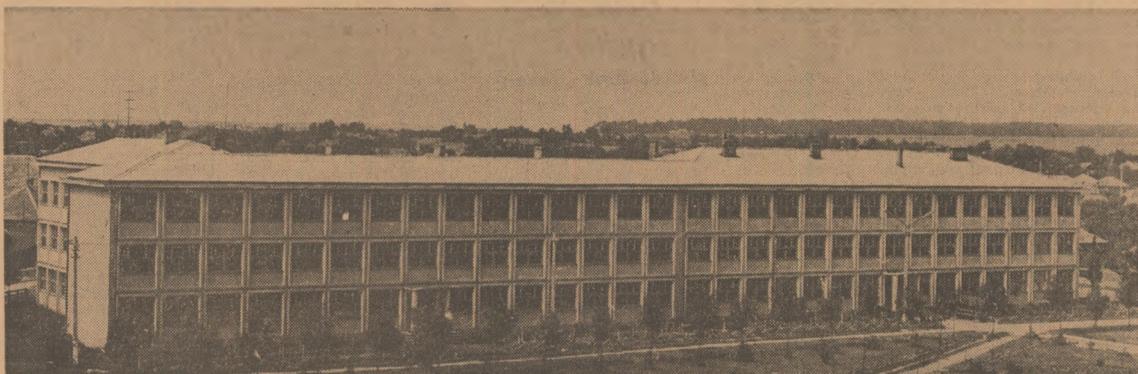
Victoria de la 6 martie 1945 a fost rezultatul luptei revoluționare a maselor populare, al creșterii neconținute a rolului și influenței lor în viața politică a țării, rodul aplicării tacticii juste a P.C.R., care a reușit să unească toate forțele revoluționare și democratice ale țării într-un singur șuvoi. Prin instaurarea guvernului democratic, în care clasa muncitoare deținea poziții precumpănitoare, poporul român și-a manifestat viguros voința de a duce mai departe ceea ce a cucerit la 23 August 1944, hotărîrea fermă de a asigura dezvoltarea țării pe calea progresului social și de a-și îndeplini idealurile de libertate și dreptate socială pentru care a luptat veacuri de-a rîndul. Astăzi, la un sfert de veac, în retrospectiva drumului parcurs de poporul român în acest răstimp, apare în mai pline semnificații evenimentul pe care-l sărbătorim, transformările radicale care au avut loc în toate domeniile vieții noastre politice, sociale și economice fiind inseparabil legate de victoria obținută la 6 martie 1945.

Insurecția antifascistă din august 1944 a deschis în istoria României o epocă de profunde transformări înnoitoare, a marcat începutul revoluției populare, care în prima sa etapă a avut un caracter democratic, antifeudal, antifascist și anticapitalist. În noile condiții, pe arena vieții politice românești au pătruns cu impetuozitate și s-au afirmat cu forță crescînd, ca factor hotărîtor, masele populare — clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea și alte păături de oameni ai muncii. Lupta maselor pentru triumful revoluției populare și reinnoirea democratică a țării, împotriva rămășițelor fasciste și a grupărilor politice reacționare burgeozo-moșierești, care țineau la conservarea vechilor rînduiri, bazate pe aspirare și exploatare, constituie caracteristica fundamentală a noilor perioade. În această etapă în fața poporului român se ridicau sarcini imediate, de importanță națională, a căror realizare urma să influențeze puternic asupra evoluției ulterioare a țării: continuarea războiului antihitlerist, refacerea economiei, dezvoltarea cuceririlor democratice obținute prin victoria însurecției, exproprierea moșierilor și improprietățile țărănimii, îndeplinirea unei adevărate independențe naționale. Sarcina centrală, în această perioadă, era cucerirea puterii, care este, după cum sublinia V. I. Lenin, „problema fundamentală a oricărei revoluții”. P.C.R. și-a concentrat efortul principal în această direcție, rezolvării acestei probleme fiindu-i subordonate, pînă la 6 martie 1945, toate celelalte sarcini specifice perioadei amintite.

Puternicele demonstrații populare, organizate încă din primele zile după eliberare, au arătat capacitatea organizatorică, autoritatea și influența crescîndă în rîndul maselor a partidului comunist, faptul că el devenise principala forță politică a țării. Autoritatea și forța partidului erau reflectate și de faptul că, la numai câteva luni după ieșirea din ilegalitate, în rîndurile sale se aflau peste 100.000 de membri.

Conf. dr. NICOLAE PETREANU

(Continuare în pag. 3-a)

Noul liceu din orașul Marghita

ÎMPOTRIVA PREJUDECĂȚILOR DIDACTICE

Prin natura și esența ei, educația realizată în societatea socialistă este în măsură să depășească consecvenț ancliozările, să înlăture fetișurile. Întreaga evoluție continuă ascendentă a învățămîntului nostru este o dovadă elocventă în acest sens.

În legătură cu direcțiile acestei evoluții am avut recent prilejul să realizăm un interesant schimb de păreri cu profesori, directori de școli și inspectori din orașele Alba Iulia, Sibiu și București. Afirmînd că lecțiile își îmbunătățesc neconștient calitatea, devenind tot mai eficiente, interlocutorii noștri au semnalat însă și faptul că în cuprinsul lor continuă să existe încă, în multe locuri, manifestări de supraieșire a ceea ce este învechit, caduc și și-au exprimat părerea că lupta împotriva acestor manifestări trebuie să se intensifice.

Intr-adevăr, așa cum știm cu toții, asemenea inadvertențe există. Cercetîndu-le mai îndeaproape, îți dai seama că multe din ele s-au născut din presupunerea că „așa se cere” — că un lucru sau altul este pretins de minister, de inspectorat, de conducerea școlii. Or, atît de serioase are consecințele destul de serioase: activitatea creatoare, valoroasă este înlocuită cu un conformism stéril și dăunător pe care nimeni nu-l poate pretinde. Ea provine într-o măsură importantă dintr-o nesigură în stăpînirea propriilor cunoștințe, din lipsă de flexibilitate în gîndire.

Că acest lucru are un temel real apare evident din faptul că profesorii cu mare experiență didactică și profundă pregătire de specialitate nu se sfîșie să treacă — și asta

de ani de zile — dincolo de așa numita ierarhie clasică a lecției. Profesorii de română ENILIA GHERBEA de la Liceul „Horia, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia, de exemplu, ne-a relatat că, pornind de la observațiile pe care i le-a furnizat practica, omite sau intervine în anumite „verigi” ale lecției. Bunoară la majoritatea lecțiilor pe care le predă efectuează fixarea pe parcurs, nu la sfîrșit, cum o cere „tipicul”. Profesorul ION DĂRAMUȘ, de la aceeași școală, atrage atenția asupra necesității de a se îmbogăți conținutul unor lecții în funcție de condițiile concrete ale interesului și receptivității fiecărui colectiv de elevi. „Se vorbește mult despre explozia informațională, despre faptul că elevii află, prin mass-media sau prin lectură, o sumedenie de lucruri din sfera disciplinelor școlare. Mulți mi-au pus de exemplu mie, care le predau biologia, întrebări legate de genetica moleculară. La o lecție avînd conținut cu această problemă le-am dat răspunsuri — firește pe măsura înțelegerii lor — considerînd că este bine să construiesc cunoștințele pe această curiozitate științifică activă”.

Prof. ILIE STĂNESCU, directorul Liceului „Octavian Goga” din Sibiu, susține și el că, indiferent de „verigi”, lecția trebuie să țină seama de particularitățile colectivului în fața căruia se desfășoară. „Această idee — ne-a spus prof. Stănescu — mi-a fost confirmată de exemplul concret al activității desfășurate de doi profesori din școala pe care o conduc, care predau la două clase paralele ale aceluiași an

de studii. În timp ce unul folosea aproape exclusiv expunerea, altul se afla în dialog continuu cu elevii. Care proceda mai bine? Răspunsul l-am primit verificînd nivelul claselor respective. Elevii, care ascultau expunerile se arătau foarte interesați de disciplina respectivă, citeau material bibliografic suplimentar. Iși formaseră opinii, aveau criteri de apreciere, astfel încît profesorul ajunsese cu ei aproape la forma prelegerii universitare. Colectivul celeilalte clase de abia trebuia cîștigat pentru studiu. De aici dialogul, menit să trezească interesul, să capteze”.

Nu putem decît să salutăm această orientare către efectuarea unor mutații științifice fundamentale în structura lecțiilor, către o modernizare de profunzime a acestora. Are însă această acțiune caracterul unui flux continuu, chiar în cadrul colectorilor la care ne referim? Se manifestă profesorii în cauză la fel și în condițiile inspecțiilor? Unii dintre cei cu care am discutat ne-au mărturisit, cu toată sinceritatea, că lucrurile nu stau întotdeauna așa. O inspecție — ne-au spus ei — este de multe ori o necunoscută. Iei contact cu ea numai o dată sau de două ori pe an, la cel mult cîteva lecții, dar ponderea ei trage greu în caracterizarea întregii tale activități precedente. Dacă inspectorul va folosi normele lecției clasice drept unitate determinantă de măsură? Există acest risc. Și atunci?

„Atunci — ne spune prof. TIT LIVIU LASCU, directorul Liceului „Horia Cloșca și Crișan” din Alba Iulia — sîntem pregătiți să facem

față și acestei alternative. Mulți profesori din școala noastră folosesc modalități noi de desfășurare a lecției, dar atunci cînd dăm peste inspectori ce se țin de tipic le putem demonstra că ne desfășurăm activitatea în limitele unor norme didactice stricte și, de fapt, depășite de realitate”.

Este un semnal de alarmă deosebit de îngrijorător. Dacă nu se constituie un front comun, pornind de la nivelul inspectoratelor școlare, trecînd la nivelul conducerilor de școli și ajungînd la fiecare profesor în parte, există riscul ca îndrumarea și controlul să ținăsească alături,

(Continuare în pag. 3-a)

TURISMUL ȘCOLAR ÎN ANUL 1970

— Interviu cu tov. IULIU FEJES, președintele Biroului de turism pentru tineret —

Biroul de turism pentru tineret — organism al Uniunii Tineretului Comunist — a rezultat din necesitatea de a stimula și facilita dezvoltarea turismului în rîndurile tuturor categoriilor de tineri. Prin multitudinea formelor pe care le îmbracă, prin aria vastă de cuprindere, turismul pentru tineret poate fi considerat ca parte integrantă a muncii educative, el reprezentînd pentru elevi o continuare a procesului instructiv-educativ realizat pe băncile școlii. De altfel, bilanțul anului 1969 arată că activităților turistice în rîndul elevilor li s-a afectat o pondere foarte însemnată — aproape jumătate din totalitatea acțiunilor inițiate. Dintre acestea, cele mai importante de a se informa, de a-și îmbogăți conținutul orizontului de cunoștințe li s-a răspuns prin forme specifice, care au antrenat sute de mii de adolescenți.

Pentru a-l informa pe cititorul nostru asupra perspectivelor de viitor ale turismului destinat elevilor ne-am adresat tovarășului IULIU FEJES, președintele Biroului de turism pentru tineret, solicitîndu-i un interviu.

— V-am ruga să ne vorbiți despre ceea ce este specific turismului pentru elevi în cadrul ansamblului general al turismului dedicat tinerilor.

— Ca și turismul pentru tineret, turismul organizat în mod special pentru elevi se distinge prin caracterul său de masă, prin multiplele sale valențe educative. El este un turism social, care pune un accent deosebit pe riguroasa organizare a tuturor acțiunilor întreprinse. Pe lîngă aceste trăsături generale, însă, turismul adresat elevilor are desigur și trăsături specifice. Aș sublinia în primul rînd, în cadrul acestor trăsături specifice, faptul că programele de excursii sînt legate cît mai strîns posibil de cunoștințele predate în școală. De asemenea, pentru ca educatorii să-și poată continua și în timpul excursiilor rolul lor de îndrumători, oferim posibilitatea ca, în afara ghidului calificat, la fiecare grup să participe gratuit și un profesor. Căutăm apoi ca excursiile adresate elevilor să fie cît mai accesibile. Prin condițiile pe care le oferim — cazarea în internate, în cămine școlare și universitare, servirea mesei la cantină — ca și prin prețurile practice, facilităm participarea la excursii a unui număr tot mai mare de elevi. Desigur, ne străduim ca toate excursiile noastre să fie însoțite în permanență de veselie, de cîntec, de voie bună.

(Continuare în pag. 4-a)

— Ce ne puteți spune despre formele pe care le va îmbrăca turismul pentru elevi în anul 1970? — O cit de sumară lectură a programului de activități a Biroului de turism pentru tineret pe anul în curs ilustrează clar cele afirmate mai sus. Programul prevede, bunoară, excursii în masivul Retezat, Parîng și Cibin, pe crestele și văile Făgărașului, în munții Apuseni sau pe cîrările Bucegilor. Numeroase excursii au ca obiectiv Delta Dunării, ale cărei canale și ghituri vor fi cutreierate cu salupă, cu bărci remorcate sau pontoa-ne.

Pentru a contribui la aprofundarea unor cunoștințe dobîndite în procesul de învățămînt organizăm excursii cu programe speciale pe

Cadru adecvat de perfecționare a organizării și disciplinei muncii

Săptămîna trecută întreaga presă a publicat proiectul Legii organizării și disciplinei muncii în unitățile socialiste de stat. Elaborată de Consiliul de Miniștri și Uniunea Generală a Sindicatelor, proiectul reflectă transformările adînci petrecute în societatea noastră ca urmare a aplicării în viață a hotărîrilor partidului cu privire la îmbunătățirea activității economice și sociale, la perfecționarea generală a structurii organizatorice a economiei noastre naționale.

Proiectul de lege subliniază că în anii socialismului s-au născut noi raporturi de muncă, întemeiate pe proprietatea socialistă a întregului popor asupra mijloacelor de producție. Fiecărui cetățean îi revine dreptul și posibilitatea de a contribui la edificarea socialistă a țării potrivit pregătirii și capacității sale. Și, totodată, fiecărui

li revin, pe diferite căi, părți tot mai însemnate din venitul național. Printre acestea am enumerat, de pildă, fondurile materiale tot mai mari care se pun la dispoziție de către stat, în folosul întregului popor, pentru dezvoltarea învățămîntului și culturii, pentru ocrotirea sănătății și asistența socială.

Prin măsurile luate de partid și de stat s-au creat condiții tot mai propice pentru adîncirea democrației socialiste, pentru participarea tot mai largă și nemijlocită a oamenilor muncii la organizarea și administrarea unităților socialiste și la îndeplinirea planului de stat.

Una din înaltele responsabilități sociale ce revin oamenilor muncii în acest domeniu este asigurarea ordinii și disciplinei în producție, apărarea și întărirea proprietății socialiste. Este evident că progre-

sul social, în condițiile societății noastre socialiste, nu poate fi îndeplinit decît prin participarea conștientă a tuturor, prin îndeplinirea exemplară a sarcinilor fiecărui. Printr-un efort colectiv rezultat din munca conștientă a membrilor societății.

Proiectul de lege statornicește obligațiile conducerii unităților socialiste, răspunderile pe care le au acestea în fața statului, ca și în fața colectorilor de muncă. Totodată sînt stipulate drepturile și îndatoririle salariaților și sînt cuprinse prevederi referitoare la încheierea contractului de muncă, la stabilirea vechimii neîntrerupte în aceeași unitate și a vechimii în muncă. Proiectul de lege indică recompensele ce se pot acorda salariaților care își îndeplinesc în bune condiții sarcinile și au o conduită ireproșabilă, ca și modul de sancționare a abaterilor disciplinare.

În mai buna organizare a muncii și în întărirea disciplinei un rol important îl au sindicatul. După cum se arată în proiectul de lege, sindicatul, ca organizație de masă ale oamenilor muncii, al menirea să contribuie din plin la dezvoltarea conștiinței acestora de proprietari ai mijloacelor de producție, la creșterea răspunderii lor pentru buna organizare și desfășurare a activității din unitățile socialiste, la stimularea inițiativei și capacității lor creatoare.

După practica încetățenită de partid în ultimii ani, și prezentul proiect de lege, asemenea altor importante legi și hotărîri, este supus dezbaterii maselor largi de oameni ai muncii înainte ca el să fie legisferat. Zilele acestea, peste tot, în întreprinderi și instituții, au loc dezbateri în cadrul cărora proiectul este studiat cu atenție și se fac propuneri privind îmbunătățirea diferitelor sale articole și paragrafe.

Proiectul Legii organizării și disciplinei muncii în unitățile socialiste de stat a stîrnit un viu interes și în rîndul oamenilor școlii. Ei privesc legea care se pregătește în momentul de față din două unghiuri de vedere: ca salariați și ca educatori ai viitorilor oameni ai muncii. Ca salariați, ei socotesc că îmbunătățirile ce se aduc actualei legislații a muncii asigură un cadru juridic mai adecvat desfășurării în bune condiții a muncii în toate domeniile și se consideră mobilizați în lupta pentru întărirea responsabilității profesionale, a disciplinei, ca și pentru mai buna organizare a muncii. Ca pedagogi, ei găsesc în proiectul de lege multiple îndemnuri de a-și educa pe viitorii cetățeni, încă de pe băncile școlii. În spiritul conștiințozității în muncă, al disciplinei și responsabilității sociale,

Momente pe o spirală ascendentă la un ilustru liceu ieșean

„Generoasă școală această
veche Academie Mihăileană,
unde am simțit că
mi împlinește întru
același destin cu înaintașii
mei”.

(M. Sadoveanu)

Străduchi leagă în învățământul românesc, Liceul „Mihail Sadoveanu” din Iași își revendică obșiră din acele prim institut de învățământ superior moldovean, înființat în anul 1835, care a fost Academia Mihăileană. Aceasta poate pentru că și după înființarea Universității, în clădirea Academiei vor continua să funcționeze cursurile „Gimnaziului central” care va deveni în 1864, prin promulgarea Legii instruirii publice, „Liceul Național”.

Pășind pe sub arcada porții în clădirea acestui liceu, care poartă astăzi numele unuia dintre cei mai străluciți elevi ai săi, încerci emoția de a cădea într-un loc pe unde și-au perindat pașii zeci de personalități de mare răsunet ale științei și culturii românești. Aici au fost profesorii Gheorghe Asachi, Mihail Kogălniceanu, August Treboniu Laurian, Titu Liviu Măteșcu, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Calistrat Hogaș, Garabet Ibrăileanu. Aici au fost elevii Nicolae Iorga, Dimitrie Anghel, Cezar Petrescu, Mihail Ralea, Nicolae Labiș. Și nu am dat decât câteva nume din sirul marilor lui profesori sau elevi. Beneficiind de darul miraculos de a aduna în jurul său cele mai luminate minți și de a restitui societății, prin elevii săi, inteligență de înaltă strălucire, liceul „Mihail Sadoveanu” se mândrește și în ziua de azi din cele mai bogate galerii de celebrități ale vieții spirituale naționale. Imbinând vechile tradiții cu perfecționările aduse de viața modernă, liceul este astăzi o școală ilustrată, care numără 51 de clase, 1730 de elevi și 67 de profesori. Este un organism complex, într-o perpetuu mișcare, al cărui sens îl dă hotărârea de a-și cultiva tradițiile purtându-le neîntrerupt pe o spirală ascendentă.

Am vrut să surprindem această mișcare la un moment dat și să desprindem probleme care derivă din ea, în convingerea că ele nu vor fi fiind doar ale școlii respective, ci sînt a noastre, în mare, multor altor școli din țară.

Îndrăzneți toleranți, o oră de poezie și dirijare a inteligențelor

Chiar de la primul contact cu școala îți dai seama că aici te așteaptă un fel de imperiu al căutărilor. Să ne oprim, fără a apela la criteriul selectiv, la o lecție oarecare. Sub cristallul mesei lungi din cancelarie, un orar imens arată că în școală au loc în fiecare zi, mai mult de o sută de lecții. Ne fixăm, la întâmplare, asupra clasei a XI-a. „A” unde profesorul Virgil Ioiu urmează să țină o lecție de literatură română. Așteptăm dangătul clopotului (aici serviciile moderne sonerit care anunță începutul și sfârșitul pauzei revin acestei străvechi unelte, păstrate cu pioșenie, asemeni altor multe relicve), apoi intrăm „la oră” și primim, încă din primele clipe, sensul căutărilor despre care po-

meneam mai sus. După câteva schimburi de replici la care neînțelegem să adaptăm cu dificultate, pentru că sînt urmarea unui dialog întrerupt în ora trecută și continuat astăzi ca și cum nu l-ar fi despărțit decât intervalul unei divagații inoportune, un elev ia cuvîntul pentru a dezvoltă o teorie cu totul personală despre scriitura lui Sadoveanu. Se referă la opiniile unor autorități în materie, ca Vianu sau Călinescu, dar precizează că nu subscrie la ele și își susține propria lui opinie. Vorbește zecile minule neîntrerupt, uitîndu-se din cînd în cînd pe notițele din maculator, se oprește degajat ca să caute un citat într-o carte, în general se poartă ca un student care susține, vorbind liber, un referat în seminarul special „Sadoveanu”. Profesorul îl tolerează îndrăzneț, degajare și nu intervine decît atunci cînd își termină expunerea, pentru a da cuvîntul colegilor lui, care se întrec în a pleda cu înfocare și „pro”, dar și „contra”. În sfîrșit îl mai auzim o dată în ultimele minute ale orei, atunci cînd, făcînd ordine în amalgamul de idei azvîrlite în acest neobișnuit colocvîu, decide ce anume rămîne valabil din ce s-a spus și ce nu se poate lua în considerare, fiind lipsit de fundament științific. O astfel de lecție, va frapa poate, prin caracterul ei puțin obișnuit, canoanele unei pedagogii crispate. Dar dacă reflectăm puțin, vom vedea că acest mod de a concepe lecția, atunci cînd tema o permite, oferă avantajul de a le sădi elevilor încrederea în propria lor judecată, de a le stimula gândirea, de a-i învăța să vorbească liber, de a le trezi interesul pentru tema pusă în discuție.

S-a întimplat să mă întrec și la o altă oră de profesorul Ioiu. Ne-am așezat ca lucrurile să decurgă la fel, dar după obișnuitul dialog de la începutul lecției, profesorul a pus în funcție un magnetofon pe a cărui bandă fuseseră înregistrate versuri de Eminescu, în lectura unor mari actori. În clasă s-a înstăpinit o liniște desăvîșită, iar lecția întreprinde o a doua parte de o covîrșitoare oră de poezie. Cu un minut înainte de pauză, profesorul a închis magnetofonul, l-a ridicat de pe catedră și a plecat înaintea clasei întregă, dizolvată în visare, și se desmețească. Nici un cuvînt, nici o informație, nici o analiză. Versuri — și atita tot. Ar mai fi încputat oare în aceeași oră și altceva? Ar mai fi fost ceva de adăugat? N-ar fi fost un reze comentariu didactic plasat imediat după

aceste versuri, selectate cu atîtă minuție pentru a satisface exigențele programei, însuși ecoul trezit de poezia eminesciană din sufletul elevilor? Și nu va fi fost oare mai utilă discuția pe marginea acestora hotărîrită abia pentru ora următoare?

Am fost și la o lecție a tovarășei Genevieve Bernic, profesoară de sociologie și economie politică. O lecție despre definiția materiei, iar materia este definită într-un fel în manualul de fizică, în alt fel în cel de psihologie și în alt fel în cel de filosofie. Pentru alți profesori poate fi un motiv de disperare. Pentru Genevieve Bernic, însă, aceasta a fost un foarte nimerit prilej de a anima întreaga clasă, de a pune în mișcare inteligențele și a le conduce către un adevăr integral. Întrebările abundă: „este vremea din aceste trei definiții pe deplin corectă?”, „care din ele?”, „și pentru ce motive?” Profesoara consideră de datoria sa să conceapă astfel lecțiile încît ele să reprezinte un dialog viu cu elevii, să-i solicite neîntrerupt, punîndu-i în situații să demonstreze, să raționeze, să deducă idei clare dintr-un complex de date disparate sau contradictorii.

Un răspuns reficent

Așa cum arătam, astfel de lecții nu sînt excepții, fapte izolate ci rodul unei preocupări comune întregului colectiv didactic. Preocupările acestea se reflectă într-un anumit mod în lecțiile de matematică ale profesorului C. Epure, în altul în cele de chimie ale profesorului G. Grosu, în altul în cele de geografie ale profesorului I. Teodorescu. Astfel, în funcție de profesor, de temă sau de disciplină vom întâlni lecții-exerciții științifice, lecții-experiențe, lecții-seminar, lecții-plegere etc. Discuțăm cu profesoara Gabriela Simion, directoarea școlii, despre această diversitate metodică.

Consider că asemenea căutări sînt firești — ne spune directoarea. Ele sînt de orientare generală a învățămîntului nostru spre științificitate, problematizare, modernizare.

Vă satisface modul în care se conturează această tendință în școala do? Răspunsul e reficent:

— Modernizarea activității practice a profesorilor nu are încă un caracter sistematic, cuprinzător, „rotund”, ca să spun așa. Vorbim încă prea mult despre modernizare și

ră să fi delimitat îndeajuns de precis sensul practic al noțiunii. Profesorii știu că trebuie să modifice ceva în stilul lor de muncă. Știu că această modificare trebuie să facă învățămîntul mai eficient. Dar nu știu încă precis care sînt mijloacele care ar putea asigura această eficiență în cel mai înalt grad.

— Există o literatură de specialitate.

— Există. Dispersată, și nu la îndemina oricui. Ar fi poate necesar o lucrare concisă și de mare tiraj care să sintetizeze principiile pedagogice moderne. Știi cînd s-a editat ultimul manual de pedagogie?

— Știu, și de aceea îți dăm dreptate directoarei.

Avatarurile cercetării și o sesiune „savantă”

Dar căutările profesorilor de la Liceul „Mihail Sadoveanu” nu se limitează doar la perimetrul modernizării lecției, deși există un raport de condiționare reciproc între acestea și cele care, deși sînt cadrul ei, constituie preocupările lor de „cercetare științifică”. Am pus ghilimele la insistența profesoarei Ecaterina Ionescu, șefa catedrei de chimie, cunoscută autoare de manuale și una dintre cele mai bune profesoare ale școlii.

— Nu trebuie să ne jucăm cu cuvintele — ne spune prof. Ionescu. Cercetarea științifică implică exigențe foarte serioase.

— Dar sînt mulți profesori care fac adevărată cercetare științifică? — I-am răspuns.

— De acord, sînt — și de mulți. Dar sînt și unii care dau titlul de „cercetare științifică” oricărui referat, oricărui experiment. Colectivul catedrei noastre a elaborat, după o concepție proprie, un material didactic pentru predarea structurii atomului. A fost nevoie să întreprindem unele investigații, să elaborăm proiecte, să aflăm ceea ce ne cunoștiam. Mi se pare însă că am fi lipsiți de modestie dacă am numi toate acestea cercetare științifică.

Fie că le atribuie sau nu titlul de „cercetări” fiecare colectiv de catedră de la Liceul „Mihail Sadoveanu” desfășoară interesanți studii pe diferite teme. Unele sînt menite să rezolve probleme pedagogice, altele au un caracter de strictă specialitate. De-

scrieri, ca în cazul profesorilor Eugen Necă, Valeriu Amăndei sau Florica Naghel, aceste studii conțin, în germene, elementele unor comunicări care vor fi prezentate la sesiunile societăților științifice ale cadrelor didactice. Alături de aceste studii, toate colectivele de catedră și-au reunit eforturile pentru elaborarea unei lucrări vaste, intitulată „Dezvoltarea științei și culturii în Moldova pînă în secolul XX”. Ca un corolar la această lucrare, în incinta liceului va lua ființă un „Muzeu de istorie”. Au și fost adunate momele vechi, documente, piese arheologice, stampe, facsimile etc. Dumitru Ciută, profesor de istorie și director adjunct al liceului, ne-a vorbit despre modul cum sînt procurate piesele pentru viitorul muzeu.

— Am intrat în corespondență — ne-a spus prof. Ciută — cu cele mai vechi și mai mari licee din Moldova — „Ștefan cel Mare” din Suceava, „Nicolae Gane” din Fălticium, „August Treboniu Lawrenț” din Botoșani, „Roman Vodă” din Roman, „Petru Rareș” din Piatra Neamț etc. De la fiecare din ele am primit piese deosebit de interesante, mai ales privitoare la istoria învățămîntului.

Legătura liceului „Mihail Sadoveanu” cu alte școli din Moldova nu e prilejuită doar de realizarea acestui muzeu. În general, profesorii de aici cultivă relații amicale cu conștrații de breșă. O pildă grăitoare a colaborării pe linia preocupărilor științifice o reprezintă întâlnirea, devenită tradiție, organizată în fiecare primăvară de conducătorii colectivelor de catedră cu omologii lor de la liceele „Vasile Alecsandri” din Bacău și „Ștefan cel Mare” din Suceava. Confruntîndu-și rezultatele dobîndite în activitatea științifică în decursul unui an, împărțîndu-și experiența, schimbînd opinii, ei își dau un larg ajutor reciproc.

Activitatea științifică a profesorilor are, respectînd proporțiile, corespondența în activitatea elevilor. Rezervați cînd este vorba să considerăm drept cercetare activitatea proprie, profesorii manifestă o neastepărită largheție cînd se referă la elevi. Raționalismul, așa cum ne arăta unul dintre ei, e simplu: „În cercuri elevii se joacă puțin de-a oamenii mari. Ni se pare potrivit să-i stimulăm, căci aceasta dă preocupărilor lor o notă de romantism”. Pentru același motiv se organizează în fiecare an o sesiune de activități de cercetare a elevilor, cu toate solemnitatea unei reuniuni savante. La lucrările „sesiunii” au parte și numeroși invitați — elevi și profesori de la celelalte licee ieșene, studenți, cadre universitare, părinți etc. De obicei, chimistii obțin rezultatele cele mai bune. În școală s-a creat în ultima vreme un adevărat cult pentru studiul chimiei. La concursul de specialitate, elevii liceului „Sadoveanu” sînt întotdeauna în frunte. Stînd de vorbă cu profesorii, am auzit de mai multe ori dorința de a se crea în școală „cel puțin o clasă specială de chimie”.

Caracteristic și prin excelență pozitiv, atît pentru preocupările de cercetare ale profesorilor cit și pentru activitatea elevilor în cercuri, ni s-a părut un fapt — dorința de a evita formalismul, de a efectua o muncă utilă, al

cărei rezultat să aibă o valoare practică.

Cenzură puritană sau tratament riguros științific?

— Intr-o convorbire pe care am avut-o în cabinetul directorului cu mai mulți profesori s-a conturat o altă lucrare a preocupărilor colectivelor didactice — aceea a problemelor educative.

— Avem în școală foarte mulți tineri minunați — ne spunea prof. Elisabeta Hincu — adolescenți cu care îți e drag să stai de vorbă. Dar alături de ei sînt și unii tineri care se socotesc cu mult superiori, în toate, vîrstnicilor și cred că nu mai au nimic de învățat de la noi.

— Cred că în această problemă — opina prof. Ionescu — are foarte multă importanță mediul ambiant, influența unor „prietenii” cu proaste deprinderi. Mi se pare, de aceea, că opinia publică ar trebui să vină mai mult în ajutorul școlii, pentru că școala singură nu poate face totul. Elevii se duc la cinematograful și văd filme care cîntă erau interzise copiilor sub 15 ani, la televizor văd artiști (tineri „artiști” între ghilimele) care dau tonul unei mode extravagante. Nu știu cum se face, dar unii selectează și preiau rapid exemplele dăunătoare pe care le găsesc în aceste surse.

— Ar trebui deci ca totul să fie supus unei cenzuri aspre și puritane?

— Ar fi imposibil — a intervenit prof. G. Simion. Nu putem pretinde asta. Și nici nu cred că ar fi necesar. La urma urmei, important este nu să ascundem elevilor ceea ce de fapt nici nu poate fi ascuns, pentru că fie dintr-o surdă, fie din alta, ei tot sînt „șle”. Apoi, acesta ar fi un mod ipotetic de a face educație. Dimpotrivă, consider că tinerii de astăzi sînt destul de emancipați pentru a li se putea arăta și spune totul deschis. Problema este altă. Aceasta e o dăsi cea mai ferocă modalitate pentru a face să privească în chip critic orice exemplu rău. Ce mijloace pe care le folosim astăzi nu dau încă un randament integral. Vedeti în medicină, de exemplu, se stabilește clar diagnosticul și tratamentul corespunzător. Fortînd puțin comparația, un caz educativ este un caz de boală morală. Dar cîți profesori au învățat cum se stabilește diagnosticul și ce tratament se aplică în fiecare din aceste cazuri? Educația are nevoie de o mai riguroasă fundamentare științifică.

— Pînă atunci? — Pînă atunci, încercăm să fructificăm mijloacele cunoscute și, eventual, să le asociem altele noi. De ce nu se introduce de pildă, în învățămîntul liceal, un curs de etică?

Discuția din cancelaria Liceului „Mihail Sadoveanu” ne-a antrenat pe toți. Se crease o atmosferă de dezbateri caldă, prietenească, de loc oficială, dar dominată, așa cum este întregul activitate școlară, de o prezență preocupare pentru a găsi cele mai drepte și sigure căi în amplul proces al perfecționării.

OCTAVIAN BUZESCU

Muzeul V. I. Lenin din Moscova

CENTENARUL NAȘTERII LUI V. I. LENIN

În vizită la Leninskie Gorki

La Leninskie Gorki, un sat din apropierea Moscovei, și-a petrecut Lenin ultimii ani ai vieții sale. Vizitatorul acestor locuri trăiește clipe de neuitat străbătînd sălile muzeului ce păstrează vie amintirea omului care a făcut atît de mult pentru omenie. El poate cunoaște, în același timp, satul rusească cum era pe vremea lui Lenin, dar mai ales așa cum l-a vădit Vladimir Ilici și cum l-a înăptuit puterea sovietică.

— Avem în școală foarte mulți tineri minunați — ne spunea prof. Elisabeta Hincu — adolescenți cu care îți e drag să stai de vorbă. Dar alături de ei sînt și unii tineri care se socotesc cu mult superiori, în toate, vîrstnicilor și cred că nu mai au nimic de învățat de la noi.

— Cred că în această problemă — opina prof. Ionescu — are foarte multă importanță mediul ambiant, influența unor „prietenii” cu proaste deprinderi. Mi se pare, de aceea, că opinia publică ar trebui să vină mai mult în ajutorul școlii, pentru că școala singură nu poate face totul. Elevii se duc la cinematograful și văd filme care cîntă erau interzise copiilor sub 15 ani, la televizor văd artiști (tineri „artiști” între ghilimele) care dau tonul unei mode extravagante. Nu știu cum se face, dar unii selectează și preiau rapid exemplele dăunătoare pe care le găsesc în aceste surse.

— Ar trebui deci ca totul să fie supus unei cenzuri aspre și puritane?

— Ar fi imposibil — a intervenit prof. G. Simion. Nu putem pretinde asta. Și nici nu cred că ar fi necesar. La urma urmei, important este nu să ascundem elevilor ceea ce de fapt nici nu poate fi ascuns, pentru că fie dintr-o surdă, fie din alta, ei tot sînt „șle”. Apoi, acesta ar fi un mod ipotetic de a face educație. Dimpotrivă, consider că tinerii de astăzi sînt destul de emancipați pentru a li se putea arăta și spune totul deschis. Problema este altă. Aceasta e o dăsi cea mai ferocă modalitate pentru a face să privească în chip critic orice exemplu rău. Ce mijloace pe care le folosim astăzi nu dau încă un randament integral. Vedeti în medicină, de exemplu, se stabilește clar diagnosticul și tratamentul corespunzător. Fortînd puțin comparația, un caz educativ este un caz de boală morală. Dar cîți profesori au învățat cum se stabilește diagnosticul și ce tratament se aplică în fiecare din aceste cazuri? Educația are nevoie de o mai riguroasă fundamentare științifică.

— Pînă atunci? — Pînă atunci, încercăm să fructificăm mijloacele cunoscute și, eventual, să le asociem altele noi. De ce nu se introduce de pildă, în învățămîntul liceal, un curs de etică?

Discuția din cancelaria Liceului „Mihail Sadoveanu” ne-a antrenat pe toți. Se crease o atmosferă de dezbateri caldă, prietenească, de loc oficială, dar dominată, așa cum este întregul activitate școlară, de o prezență preocupare pentru a găsi cele mai drepte și sigure căi în amplul proces al perfecționării.

OCTAVIAN BUZESCU

În laboratorul de fizică al Liceului „Mihail Sadoveanu” din Iași

„Educația copilului în fața progresului științei și tehnicii contemporane”

În ansamblul manifestărilor științifico-educative prilejuate de „Anul internațional al educației” va avea loc în București, între 20-27 iunie a. c., o reuniune internațională organizată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului învățămîntului, a arătat că această importantă manifestare va fi precedată de un simpozion național cu tema „Copiii și progresul științei și tehnicii contemporane”, organizat de C.N.O.P. în colaborare cu Ministerul Învățămîntului, Ministerul Muncii, Institutul de Științe Pedagogice, Institutul de Psihologie și Centrul de Cercetare pentru Problemele Tineretului. Lucrările reuniunii internaționale se

vor desfășura în cadrul unor sesiuni plenare, la care se vor prezenta rapoartele. Participanții la reuniune vor asista la activitatea din taberele pionieresti de profil tehnic-aplicativ. Cu prilejul reuniunii se va desbateră la București și o expoziție internațională, care va cuprinde l cărți premiate în cadrul concursului „Minitehnic” editat de A.I.I.A., precum și expozate ale copiilor din alte țări.

Recent, la Liceul nr. 1 din Călărași a avut loc sesiunea de comunicări științifice a filialei locale a Societății de Științe Geografice. Au participat numeroase cadre didactice, precum și unii elevi din clasa a XII-a a liceului care și-au exprimat de pe acum dorința de a-și continua studiile la facultatea de geografie. Au fost de față cadre universitare,

reprezenții ai Societății de Științe Geografice, al inspectorului școliar județean Ialomița.

În cadrul sesiunii s-au prezentat interesante comunicări științifice: „Contribuții la cunoașterea populației județului Ialomița” (prof. Ștefan Gheorghiu, Călărași), „Depopularea și repopularea satelor riverane Dunării” (inv. Paul Popovici, Smeșdani-Ialomița), „Irigațiile în Bărăganul sudic” (prof. Constantin Iancu, Dragalina-Ialomița), „Bazinul hidrografic al Văii Barza-Ialomița” (prof. emerit Gheorghe Florea, Călărași), „Bărăganul Sudic și depozitele de quaternar ale Cîmpiei Române” (prof. univ. dr. Petre Cotet).

Inv. AURELIAN POPESCU
Călărași

Cercetări didactice în școlile din județul Neamț

Frontul cercetării pedagogice își extinde continuu a-

ria în licee și școli generale, antrenînd tot mai multe cadre didactice în investigația fenomenelor instructive și educației.

În județul Neamț, de pildă, se cuvin relevante în special strădaniile unor profesori de matematică de a aborda în forme moderne, eficiente, problemele dezvoltării gândirii matematice. Printre ei se numără, bunăoară, profesorul Gheorghe Iltme de la Școala generală nr. 4 din Piatra Neamț, care experimentează de cîteva ani, cu rezultate pozitive, introducerea unor elemente de teoria mulțimilor în jocurile de creativitate ale preșcolarilor. Tot întinderea de noi investigații întreprinse pe același plan de profesorul Vasile Tîful de la Liceul din Bicaz.

Și alte obiecte de învățămînt au stîrnit interesul profesorilor cercetători. În cadrul Liceului nr. 2 din Piatra Neamț, de pildă profesorul de limba română Emil Leahu studiază și ex-

perimentează predarea pe baze structurale a gramaticii în școala generală.

Inițiativele valoroase ale profesorilor pieteni aduc o contribuție de seamă la modernizarea predării în școlile respective, ridică înaltă generală a muncii instructiv-educative desfășurate pe plan local.

Preocupat de modernizarea predării geografiei, prof. Augustin Budai, de la Liceul nr. 2 din Satu Mare, a realizat, împreună cu membrii cercului de geografie al școlii, un cabinet pentru studiul acestei discipline. Cabinetul se compune din două săli: una de lucru, alta pentru confecționarea și depozitarea materialului. El dispune de hărți iluminate electric, de un aparat de proiectie, de machete cu ajutorul cărora se demonstrează fenomenele naturii, de un bogat

material ce ilustrează diferite fenomene geografice din colecții de roci, mineruri și fosile, de albume geografice etc.

Este demnă de menționat activitatea desfășurată în cadrul cercului pentru cunoașterea metacurilor pastrice, ca și pentru cunoașterea unor țări străine. Astfel, pe lângă numeroasele excursii făcute în țară, membrii cercului de geografie au efectuat în anul trecut o excursie în Iugoslavia, iar în acest an își propun o excursie în circuit: România — Ungaria — Cehoslovacia.

Cabinet de geografie

Cursuri de vară pentru profesorii de limba română

Societatea de Științe Filologice va organiza și în acest an, ca și în anul tre-

cut, cursuri de vară pentru profesorii de limba și literatura română. Tema acestor cursuri, care vor avea loc la Piatra Neamț între 5 și 19 iulie, va fi „Curențele literare în literatura română”. Vor preda cadre didactice universitare, academicieni, specialiști de înaltă calificare.

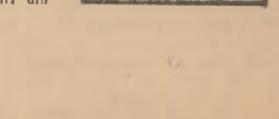
Inscrierile pentru cursuri se fac prin filialele județene ale Societății, de unde se pot obține și detaliile asupra lor.

Standuri de cărți în școli

Cu sprijinul Inspectoratului școlar al municipiului București, Centrul de librării din Capitală a inițiat extinderea rețelei de difuzare a cărții în diferite licee și școli generale. Standuri care pun la dispoziția elevilor noștrii literatură, ca și lucrări din

bibliografia recomandată în diferite discipline, au fost amenajate la Liceul nr. 6, la liceele „Ion Creangă”, „Emil Racoviță”, ca și la școlile generale nr. 21, nr. 67, nr. 88, nr. 99, nr. 120, nr. 170, nr. 175. Totodată în cadrul acestor acțiuni elevii au putut face cunoștință direct cu unii scriitori, care și-au prezentat la standurile din școli noile lucrări.

Pe viitor, acțiunea aceasta se va extinde și la licee și școli generale. Există toate condițiile ca ea să favorizeze difuzarea rapidă și corespunzătoare din punct de vedere tematic a cărții în rândurile cadrelor didactice și ale tineretului școlar.

Orele de dirigentie — la dispoziția dirigintelui

Consider că inițiativa „Gazetei învățământului” de a dezbate problemele legate de activitatea dirigintelui răspunde unei necesități acute. E un lucru îndoielnic cunoscut că este mai ușor să instruiști decât să educi și că activitatea dirigintelui este în ultimă instanță cel mai dificil examen al vocației și măiestriei profesionale. Nu-i de mirare deci că mulți profesori stăpâni pe specialitate manifestă teamă și stângeneală atunci când stau față în față cu subtilele aspecte formative pe care le implică activitatea de „director” al unei clase. Cred, ca și pedagogii care și-au spus cuvântul în articolele anterioare, că pentru îmbunătățirea orelor de dirigentie ar trebui aplicate, la diferite niveluri, o serie de măsuri menite să-i pregătească mai bine pe profesori în vederea muncii lor ca diriginți.

În ce mă privește, însă, aș vrea să aduc în discuție și o altă problemă. Fiește, e foarte important să asigurăm dirigintelui pregătirea care îi este necesară, dar mie mi se pare mai important să stabilim în prealabil pentru ce fel de muncă îl pregătim. Or, ora de dirigentie rămâne încă un teren nestabil, unde se manifestă tot felul de confuzii. Nu e de mirare, de aceea, că provoacă încă, în rândurile unor profesori, o adevărată psihoză a nesiguranței. Cauza acestei psihoze îmi apare cu claritate atunci când îmi rememorez traectoria de peste 20 de ani a muncii mele de diriginte și director de școală: nici până în prezent nu s-au precizat cu claritate scopul, caracterul și locul orei de dirigentie în sistemul de învățământ.

A existat o perioadă când ora de dirigentie se confunda cu o sedință: se citeau 2-3 referate, se făceau înscrisuri la discuții și urmau apoi „localizările” adică prelucrarea unor cazuri concrete din clasă. Ceva mai târziu, o dată cu introducerea în școală a mijloacelor audio-vizuale, s-a trecut la așazis ora de dirigentie „culturală”, cu audii de discuri și benzi de magnetofon, cu albume și invitații, cu broșuri de popularizare și literaturizare. Asistăm, după specialitatea dirigintelui, la ore de română, istorie, matematică, fizică, geografie de Enescu, Balzac, Shakespeare, Racoviță, despre războiul mondial sau despre teoria înțelesului și cu o imensă risipă de energie și timp din partea profesorului în goană după documentare și a elevilor care aveau diferite „roluri” în spectacolul acestor ore atent regizate. În ultima vreme s-a renunțat la orele de dirigentie cu „aparatură”, în favoarea așa-numitei „conversații etice” pornind, în general, de la o temă abstractă (munca, cinstea, spiritul de colectiv etc.). Se anunță tema și fiecare trebuie să reflecteze asupra ei, rolul profesorului fiind de a conduce discuțiile și a trage concluziile. Dar între 11 și 18 ani, când conștiința e în plină formare, noțiunile etice rămân simple ideogramme dacă n-au un suport senzorial, dacă nu li se acordă sensul concret al acțiunii. Or, ora de dirigentie, prin caracterul ei de „lecție” etică, operează o influențare educativă prin vorbe, la nivelul înțelegerii abstracte. Eficiența ei scăzută poate fi ușor dedusă din sentimentul de apăsare cu care e așteptată de elevi și din participarea formală și stearsă a acestora la discuții. Este clar că atât sub raportul ilustrării ideii etice, cât și al implicațiilor concret-educative, ora de dirigentie este depășită de

lecțiile care includ în laturile lor informaționale și demonstrative elementul dinamic al convingerii logice și al șocului emoțional, ca și de activitățile din afara clasei și extrașcolare (cercuri, excursii, acțiuni patriotice), care pun nemijlocit conștiința elevilor în contact cu realitățile.

Lucrurile nu se opresc însă numai la discuțiile etice, pentru că, pe baza unei tradiții deja bine înrădăcinate, ora de dirigentie a devenit oră universală, bună pentru orice, un fel de pompă de absorbție a tuturor problemelor didactice și perididactice necuprinse în programe sau în procesul de educație din timpul lecțiilor. Așa se face că printre orele cu conținut etic se intercalează, după campanii și necesități de moment, cu variații de la an la an, ore de educație sanitară individuală și colectivă, ore de prelucrare a regulilor de circulație, sedințe festive cu conferințe și program artistic etc., etc. Această practică își are rădăcina în ideea greșită că ora de dirigentie constituie centrul de greutate al educației comuniste și că, în consecință, ea trebuie să focalizeze toate sarcinile învățământului, care de fapt revin în mod egal tuturor obiectelor de studiu, tuturor factorilor ce contribuie la făurirea viitorului cetățean.

În economia procesului de învățământ ora de dirigentie ar trebui să aibă, credem, cu totul alt rost. Elevii nu simt nevoia unui nou obiect, care să teoretizeze ceea ce le oferă mult mai convingător toate celelalte obiecte de studiu, complexul activităților inițiate de organizațiile de tineret, educația în familie, mediul social, mijloacele culturale de influențare educativă (presa, cartea, filmul, radioteleviziunea). Ei își doresc însă o oră de colocvium intim, cald, cu un om receptiv și înțelept, căruia să-i destăinuie problemele de viață, cu care să se consulte și de la care să primească sfaturile cele mai potrivite. Se consideră o greșală metodică să se discute absențele în timpul orei de dirigentie și se recomandă ca această operație să se facă în cancelarie, după orele de curs, ca nu cumva să se strimbească „unitatea” orei de dirigentie și să i se coboare „nivelul științific”. Faptul este minor în aparență, însă a discuta academic despre conștiința socialistă fără a cu-

naște cum se dezvoltă ea și cum se manifestă concret în personalitatea fiecărui elev, pornind chiar și de la acest dat semnificativ care e frecvența, mi se pare o expresie tipică a formalismului pedagogic.

Lată de ce susțin cu toată căldura sugestia ca ora de dirigentie să devină oră la dispoziția dirigintelui, pe care el să și-o gospodărească singur, eliberat de poncife și corsete metodice, care s-au dovedit până în prezent o frână în calea stabilirii contactului sufleteț direct dintre diriginte și elevii săi. În funcție de necesitățile concrete ale clasei, de problemele imediate pe care le ridică acest organism dinamic și plastic, profesorul diriginte își va orienta desfășurarea de „lucru” cu cei 30-40 de colaboratori și mici prieteni ai săi, ținând seama în primul rând de propunerile lor.

Ora de dirigentie trebuie să devină, așa cum o definește însăși etimologia cuvântului, o oră de diriguire la colectivului clasei în vederea reglementării tuturor problemelor concrete de școală și de viață.

Prof. TUDOR OPRÎȘ

Între convenționalism și modernizare

Nu-l putem reproșa lui Benjamin Franklin faptul că în 1746 a numit pozitiv electricitatea sticloasă și negativă electricitatea rășinoasă, descoperite de Charles du Fay în 1733. Studiind efectele curentului electric, dar necunoscând ce anume transportă curentul în conductoare, pionierii electricității au presupus că sarcinile zise pozitive se deplasează în conductor de la polul pozitiv spre polul negativ, în cazul elementului Volta de la placa de cupru spre placa de zinc. Pe baza acestei ipoteze, absolut necesare și îndreptățite s-au dezvoltat pe plan metodic, în predarea fizicii, o serie de reguli mnemotehnice privind efectul magnetic al curentului: regula mîinii drepte, regula burghiului etc.

Progresele științei au arătat că în conductoare nu se deplasează sarcinile pozitive, ci cele negative, electronii, adică tocmai invers de cum se presupunea mai înainte. Această descoperire a fost considerată multă vreme pur teoretică și nu a determinat o revizuire radicală a conceptului didactic. Sensul curentului acceptat pînă atunci a fost denumit sens convențional, dar regulile mnemotehnice aferente s-au păstrat ca atare, scotîndu-se pe seama că așa este mai comod și mai practic. În prezent, însă, menținerea acestui mod de abordare a problemei începe să nu mai fie nici comodă, nici practică și, mai ales, de loc științific și modernă. Programele și manualele se străduiesc să țină pasul cu cele mai noi descoperiri științifice și cu aplicațiile practice în tehnică ale acestora, li se vorbește pe larg elevilor despre electronică, despre semiconductoare, dar problema fundamentală a „sensului de deplasare” este prezentată într-o formă depășită, anacronică.

Cînd ne referim la metale și la conductibilitatea de clasa I, cea mai frecventă în circuitele electrice, avem de a face, evident, cu mișcarea electronilor. În tuburile elec-

tronice, la tuburi catodice, oscilografe catodice, la tuburile televizoarelor și radiocatoarelor este implicată, de asemenea, mișcarea electronilor. În semiconductoare nu numai conductibilitatea electronică, ci chiar conductibilitatea de goluri se explică, în ultima instanță, prin mișcarea electronilor. În atari situații menținerea vechilor convenții complica în mod inutil explicația, îngreunează înțelegerea fenomenelor, a legăturilor cauzale, a principiilor de funcționare a diferitelor aparate, înlocuind adîncirea științifică a faptelor cu explicații superficiale, cu reguli formale.

Reamintesc, deși este binecunoscută oricărui profesor de fizică, situația în care sînt puși în cadrul lecțiilor respective. După ce am explicat că electronii ies din catod și se îndreaptă către anod, sînt nevoiți să spunem că sensul convențional al curentului arătat de la anod spre catod. Nu-l de mirare că în astfel de împrejurări elevii se încurcă și că trece mult timp pînă se obișnuiesc cu această lume răsturnată. Rar se înțîmplă, de aceea, ca ei să nu greșescă atunci cînd li se cere să determine sensul în care deviază razele catodice în cîmp magnetic, sau să determine sensul cîmpului magnetic produs de un electron care se rotește pe o orbită circulară. Explicarea electronică a inducției electromagnetice este și ea foarte mult îngreunată de faptul că în decursul raționamentului trebuie „să ne dăm de două ori peste cap”, adică să considerăm ca sens al curentului sensul opus deplasării electronilor.

Multe lucruri s-au schimbat în predarea fizicii, începînd de la prezentarea teoriei cuantice și a celei relativiste pînă la adoptarea noilor unități de măsură. Atunci cum de rezistă oricărei tendințe de modernizare prezentarea sensului convențional al curentului, care și-a pierdut de mult baza științifică?

De fapt, problema s-ar putea rezolva foarte simplu: noile manuale de fizică ar trebui să trateze fenomenele folosind sensul electronic al curentului. Dintre regulile mnemotehnice ar rămîne valabile regula mîinii drepte și a mîinii stîngi — dar inversate. Lucrînd cu sens electronic, sensul forței electromagnetice ar fi indicat de mîna dreaptă, iar curentul indus de mîna stîngă. Mai greu adaptabile sînt regula burghiului și regula acelor de cașoric; în fond, însă, ele nici nu sînt necesare. Sensul liniilor de inducție l-am determinat și pînă acum pe baza regulii mîinii drepte. În cazul cîntului liniar apucăm conductorul cu mîna dreaptă, degetul mare desface de celelalte arătînd sensul convențional al curentului, iar celelalte patru degete arată sensul liniilor de forță, al liniilor de inducție (sensul H, respectiv B). Raportul la sensul electronic al curentului electric, sensul intensității cîmpului magnetic al inducției magnetice sau al fluxului s-ar putea determina în felul propus în prezent de manual, dar cu mîna stîngă.

Avantajele științifice ale folosirii sensului electronic nu mai trebuie subliniate. Simplificarea explicațiilor în procesele electronice, fidelitatea față de realitatea obiectivă ne-ar răsplăti cu prisosință față de unele inconveniente temporare cu privire la aparenta contradicție legată de explicația găsită de elevi în manualele și lucrările mai vechi. (Lucruri similare s-au rezolvat pozitiv și în cazul generalizării Sistemului internațional de măsuri).

Sînt convins că majoritatea profesorilor de fizică ar saluta un asemenea mod de modernizare în profunzime a predării fizicii.

Prof. VASILE FEY
Cluj

Cercul foto — mijloc de adîncire a studiului

Alături de proiecția cinematografică, de discuri, benzi magnetice etc., imaginea fotografică contribuie amply la mai buna înțelegere de către elevi a cunoștințelor predate. De aceea, mulți profesori organizează cercuri de fotografiatori din rîndurile elevilor. În unele locuri, însă, înființarea cercurilor respective se amîna la nesfîrșit pentru că se așteaptă totul de-a gata. Dar așa cum pentru a învăța desenul, de exemplu, elevul își cumpără culori, creioane, bloc și instrumentele necesare, credem că este indicată și achiziționarea personală a unui minim de utilaje fotografice, care există în comerț la preturi accesibile.

Cercul foto poate face mult pentru a dirija activitatea elevilor în vederea surprinderii „pe viu” a înregistrării fotografice a unor fenomene din diferite domenii științifice. Bînăoară, li se poate cere elevilor să prezente evoluția unui fenomen fizic, chimic, biologic etc., în diferite etape caracteristice. Materialul fotografic acumulat astfel va constitui baza interpretării și prezentării ulterioare a fenomenului respectiv. De asemenea, fotografia poate fi folosită în scop documentaristic. De pildă, profesorul de istorie poate cere elevilor să alcătuiască albume înfățișînd momente caracteristice din trecutul istoric al regiunii respective sau al țării. Pentru profesorul de desen, fotografia este un mijloc eficient de educare a simțului de observare a faptului de artă. Fotografierea unui obiectiv arhitectural, de exemplu, poate conștientiza, prin originalitatea alegerii unghiului, prin încadrarea obiectului în mediul înconjurător ș.a. la dezvoltarea gustului estetic. Chiar și pentru sport fotografia, mai precis kinograma, constituie un auxiliar prețios. Lată de ce cred că este indicat să se organizeze cercuri foto în cit mai multe școli.

Prof. IOANIE GIURU
Giurgiu

O scrisoare de la Teatrul „Ion Creangă”

În numărul nostru din 30 Ianuarie a.c., într-o notă intitulată „Un spectacol în foaier”, se critica faptul că la unele matinee pentru elevi se vind bilete nenumerotate și peste capacitatea sălii, creîndu-se astfel condiții improprii de vizionare. În legătură cu articolul sus-menționat, Teatrul „Ion Creangă”, sub semnătura directorului său, artistul emerit ION LUCIAN, ne trimite o scrisoare. După ce se explică pe larg cauzele care au dus la supraaglomerația de la spectacolul cu pricina, în scrisoare se spune: „Regretăm că de aproape 3 ani biletele noastre nu se mai plasează organizat în școli, Inspectoratul școlar susținînd că nu e normal să se „împună” copiilor frecventarea spectacolelor. De atunci, legătura teatrului cu spectatoriștii noștri, care prin specificul programului lor nu pot veni la casă, se face numai prin ajutorul unor dascăli entuziaști cărora le sîntem recunoscători și le cerem scuze pentru necazurile ce le pricinuim.

De ani de zile ne plîngem că acest sistem aduce în prim plan „atractivitatea”, educația culturală fiind subordonată bunului plac, lucru nu întotdeauna fericit. Așa se explică de ce spectacolele cu un bogat conținut de idei sînt mai puțin frecventate. Dar cum principul este „cine vrea, vine”, noi ne supunem! Nu ne rămîne decît să învidiem acele situații în care cadrele didactice sînt obligate prin sarcinile lor profesionale să ducă, de cel puțin două ori pe an, clasa respectivă la teatru, sau în care sînt ore de educație teatrală în programa analitică.

Conducerea teatrului știe că vizionarea unui spectacol este un act de cultură, că este necesară atmosfera de pios respect față de spectacolul de pe scenă, căde de munca de creație a actorilor. Din păcate „cealaltă parte” — sala — nu știe întotdeauna și dacă redactorul dvs. ar fi asistat la spectacolele noastre ar fi putut constata acest lucru. Din păcate, atunci cînd a dorit s-o facă, nu i-am putut asigura condiții normale de vizionare, generînd acest articol.

Credem că presa s-ar putea interesa mai mult despre greutățile noastre, depășite doar prin ajutorul neprecupțit al unor cadre didactice care iubesc teatrul, care recomandă copiilor să participe în număr mare la viața culturală a Capitalei, cadre didactice fără de care activitatea noastră ar fi serios îngreunată. Generator de valori morale și spirituale, teatrul exercită asupra spectatorului adolescent o acțiune pedagogică pentru care slujitorii scenei pun la dispoziție zi de zi, cu devoțiune, mîna lor istovitoare, din păcate prea puțin cunoscută în afara teatrului. Un climat de încredere, de susținere și colaborare, de tovarășească înțelegere și exigență participare la procesul nostru de creație — ne este absolut indispensabil. Îi solicităm cadrelor didactice, părinților și tuturor celor ce prin misiunea lor de educatori, doresc să vină alături de noi.

Facem făgăduința solemnă de a nu-i dezamăgi și, bineînțeles, de a interveni cu toată fermitatea ca pe viitor raporturile teatrului nostru cu spectatorii să nu mai fie turburate de situații nedorite de genul celor ce a determinat scrierea acestor rînduri” — se arată în încheierea scrisorii.

La cercul micilor tehnicieni de la Casa pionierilor din Reșița

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Un sfert de veac de la 6 Martie 1945

(Urmare din pag. 1-a)

Un moment însemnat în procesul de organizare și de antrenare la luptă a maselor populare l-a constituit elaborarea și publicarea, „Proiectului de platformă a Frontului Național-Democratic” elaborat de C. C. al P.C.R. și propus ca bază de colaborare tuturor forțelor politice ale țării. La proiectul de platformă al F.N.D. și-au dat adeziunea toate partidele și organizațiile democratice, fapt ce a permis ca la 12 octombrie 1944 să se constituie Frontul Național-Democratic, din care alături de P.C.R., au făcut parte Partidul Social-Democrat, Frontul Plugarilor, Sindicatele Unite, Ununea Patrioților, Madosul ș.a.

După constituirea Frontului Național-Democratic activitatea politică a maselor înregistrează o creștere simțitoare. În întreaga țară au loc mari acțiuni demonstrative de masă pentru formarea unui guvern democratic și pentru înfăptuirea celorlalte transformări cerute de popor.

Sfîrșitul lunii ianuarie și luna februarie 1945 au marcat intrarea în

faza hotărîtoare a luptei pentru putere, desfășurată de masele populare sub conducerea Partidului Comunist Român.

Partidul Comunist a lansat, în februarie 1945, lozincă ocupării cu forța, peste capul majorității reacționare din guvern, a pămînturilor moșieresti de către țărani. Acțiunea de ocupare și de împărțire a proprietăților moșieresti s-a generalizat pe întreaga țară. Concomitent cu realizarea pe cale revoluționară a reformei agrare, masele muncitorești au continuat acțiunile de alungare a prefecților și primarilor reacționari, în multe locuri avînd loc lupte grele cu poliția și jandarmeria.

Intensificarea luptei forțelor democratice pentru putere, trecerea țărânilor din aproape toate regiunile țării la confiscarea pămînturilor moșieresti și la ocuparea prefecțiilor și primăriilor, consolidarea unității de acțiune a partidelor și a organizațiilor democratice au accentuat criza partidelor național-fărăneșe și național-liberal. Cău-tînd o ieșire din situația în care se aflau, liderii partidelor politice ale reacțiunii și monarhia au trecut la acțiuni „de forță”, precon-

zînd împingerea țării pe panta unui război civil, menit să atragă, potrivit planurilor lor, intervenția militară a puterilor imperialiste.

Planurile reacțiunii de a stăvilii avîntul maselor prin forța armelor nu și-au atîns scopul. Zeci și sute de mii de oameni s-au revărsat pe străzile orașelor și după zi, într-un torent ce nu mai putea fi zăgăzuit. Luptele au atîns o tensiune maximă la 24 februarie 1945 și în perioada următoare. Participînd la marile acțiuni ale maselor populare pentru cucerirea organelor de stat și înfăptuirea reformei agrare, formațiunile patriotice de luptă au adus o mare contribuție la înfrîngerea uneltirilor cercurilor reacționare. O însemnătate excepțională în desfășurarea luptelor revoluționare a avut-o faptul că grupuri de soldați și un număr crescînd de ofițeri și subofițeri s-au alăturat maselor populare.

Asfel, marea ridicare a luptă a muncitorilor, a țărânilor, a celor mai largi forțe sociale a determinat deznoadîntul evenimentelor în favoarea forțelor democratice. Generalul Rădescu a fost silit să demisioneze în ziua de 28 februarie 1945. Calea spre formarea unui guvern democratic era deschisă.

Respingerea listei noului guvern de către rege, sub pretextul că nu cuprindea și pe reprezentanți ai P.N.Ț. (Maniu) și P.N.L. (Brătianu), a intensificat și mai mult fierbe-

rea revoluționară. Sute de mii de oameni demonstrau fără întrerupere cerînd regelui să aprobe lista guvernului prezentată de dr. Petru Groz.

Sub presiunea maselor, la 6 martie 1945 regele a fost silit să cedeze, aprobînd lista noului guvern propus de Frontul Național-Democrat. În fruntea guvernului se afla dr. Petru Groz, înfăcșurat patriot și democrat, eminent om politic și de stat. În acest guvern au intrat reprezentanți ai clasei muncitoare și ai aliaților săi — țărânilor și celelalte pături sociale mijlocii. Prin conținutul său de clasă și prin sarcinile sale, guvernul dr. Petru Groz reprezenta o putere revoluționară-democratică a clasei muncitoare și țărânilor sub conducerea clasei muncitoare.

Victoria de la 6 martie 1945 a încoronat o perioadă de puternice lupte revoluționare, care au început cu insurecția din august 1944 și au crescut continuu în intensitate, îmbrăcînd formele cele mai diferite — de la acțiuni de stradă, mitinguri și demonstrații pînă la cucerirea prin forță a primăriilor, prefecțiilor și a pămîntului stăpînit de moșieri.

După venirea la putere a guvernului democratic prezidat de dr. Petru Groz, cursul revoluției a intrat într-o nouă fază, în care clasa muncitoare avea să folosească puterea de stat pentru zdrobirea

definitivă a reacțiunii, pentru apărarea și lărgirea drepturilor și libertăților cucerite. Dezvoltarea procesului revoluționar, victoria forțelor democratice în alegerile parlamentare din 1946 și apoi măsurile economice și politice cu caracter anticapitalist înfăptuite în cursul anului 1947 au dus la schimbarea radicală a raportului de forțe în societate. În aceste condiții s-a pus în mod necesar sarcina trecerii la o nouă etapă a dezvoltării sociale — la revoluția proletară. Ca urmare a înfringerii rezistenței înverșunată a claselor exploatoare și a grupurilor lor politice, sprijinite de reacțiunea internațională, a izolării în tot mai mare măsură a acestor forțe, au fost eliminate din guvern ultimii reprezentanți ai partidelor burgheze, iar la 30 decembrie 1947 a fost înălțată monarhia și proclamată Republica Populară Română. Aceasta a însemnat cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărânilor, cu celelalte categorii de oameni ai muncii, a marcat trecerea la înfăptuirea sarcinilor revoluției socialiste.

Înfăptuirea revoluției și a construcției socialiste, orînduirea nouă edificată pe pămîntul patriei noastre sînt opera poporului însuși care, sub conducerea Partidului Comunist Român, și-a făurit în mod conștient propria sa istorie.

(Urmare din pag. 1-a)

să nu promoveze modalitățile avansate de activitate și deci să aibă o eficiență mult diminuată.

O prejudecată larg răspîndită în rîndurile unor cadre de îndrumare și control este, de exemplu, aceea a ritmicității notării. „Fără acțiuni de ordin științific, docimologic, indiferent de situațiile concrete, celui de la catedră i se cere să noteze ritmic — ne-a spus prof. IOAN ILIE de la Liceul „Mihai Viteazul” din București. Nimeni nu se mai întreabă de ce este necesară o asemenea ritmicitate, de ce neapărat trebuie ascultați cite două trei elevi în fiecare oră, de ce modalitățile de examinare trebuie să fie atît de stereotipe”. La rîndul ei, prof. FELICIA CARĂUS, de la Liceul „Gheorghe Lazăr” din Sibiu observă, nu fără ironie, că unii inspectori sînt mai dispuși să accepte introducerea calculatoarelor electronice în școli decît să renunțe la fetișul ritmicității: „Ni se prezintă unele experiențe foarte moderne, de pildă în legătură cu introducerea unor fișe de examinare cu program, care permit verificarea rapidă și frontală a cunoștințelor însușite de elevi, dar cînd noi insine vrem să încercăm un asemenea experiment ne trimite blamați că nu asigurăm „verificarea ritmică”.

La ora aceasta, însă, chiar în rîndurile inspectorilor începe să se

formeze un curent de opinie care favorizează înăbușarea fetișurilor. Prof. ALEXANDRU GALEA, inspector general al județului Sibiu, ne-a arătat că, sesizîndu-se de existența unor asemenea aspecte, inspectoratul a pornit să lupte cu hotărîre împotriva lor.

În centrul focal al schimbului de opinii consemnat în coloanele anterioare s-au situat cîteva puncte nevralgice ale lecției. Cele spuse de interlocutorii noștri au subliniat o dată mai mult că persistența unor concepte amorfie, menținute adesea pur și simplu ca obiecte de inventar, creează un traseu cu obstacole în calea înnoirii practicii educative.

O altare stare de fapt nu poate lăsa indiferenți pe cercetătorii în domeniul pedagogic, cărora li se solicită de multă vreme lucrări de didactică și metodică modernă cu caracter orientativ. Concomitent cu publicarea unor asemenea lucrări, se impune să se asigure un caracter mai modern activității de îndrumare și control, chemată să urmărească finalități și rezultate de profunzime, să înăbușe observațiile de suprafață și să repudieze orice deviere spre formalism și fetișizare.

O. ALEXANDRU

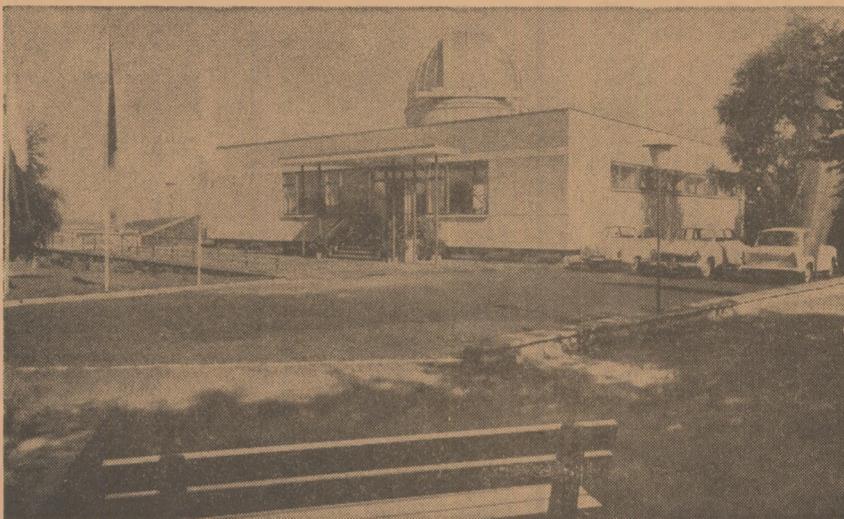
R.D.G.: CONTRACTUL ÎN RELAȚIA ȘCOALĂ — CENTRU DE CERCETARE

Pe o colină cu lungă trenă de verdeață, într-un loc învăluit de cea mai deplină liniște, în imediata apropiere a orașului Auerbach se află una din cele patru stațiuni astronomice școlare mari ale Republicii Democratice Germane — Rodewisch. Aici se perfecționează profesorii de specialitate și cresc, îndrumați de profesori universitari și cercetători cu recunoscută activitate, viitorii astronomi și oameni de știință.

Stațiunea s-a creat în anul 1955. În 1967 a fost reconstruită, amplificată, modernizată și dotată cu aparatură de înalt nivel. Centrul participă acum efectiv la programul de observații astronomice internaționale, având legături permanente de lucru cu centre similare din București și Cluj, din Sofia, Stara Zagora, din Varșovia și Wrocław, din Moscova și Ruzan etc.

Cine vine pentru prima oară la stațiune este surprins văzând că aparatură de observație și de calcul a unui centru de asemenea proporții este minuscule de elevi (chiar și de clasa a IX-a), care par a fi nu într-o practică, ci în exercițiul unei activități de care sint direct răspunzători. Explicațiile gazdelor risipesc însă, de îndată, orice nedumerire.

În cadrul legăturilor strânse cu școala, în programul stațiunii se înscriu numeroase acțiuni. Aici elevii din școlile raionului Karl Marx Stadt vin, prin rotație, să vadă instrumentele de observare, să afle cum lucrează stațiunea, ce cercetări se efectuează etc. Dar la stațiune lucrează permanent în prezent un grup de cinci elevi pasionați pentru astronomie, selecționați pe baza aptitudinilor dovedite. Legătura acestui grup cu observatorul are la bază un contract încheiat între conducerea școlii — în cazul acestui liceu din Auerbach — și colectivul de cercetători la stațiune. Contractul în vigoare prevede ca temă pentru elevii „Constatarea schimbărilor parametrilor traiectoriei sateliților artificiali ai Pământului. Pe baza acestui contract, cu obligații categorice pentru ambele părți, elevilor le revine sarcina să alcătuiască informații lunare pentru centrul de cercetare Rodewisch și, participând la ședințe de lucru ale colectivului, să prezinte referate și

Noua clădire a stațiunii Rodewisch

să poarte discuții științifice legate de susținerea lor. Ca urmare, elevii efectuează observații, măsurători ale poziției sateliților și proiectează pe atlas toate datele, cu cea mai riguroasă exactitate. Activitatea lor este o participare directă la cercetarea efectuată de stațiune și este luată cu strictețe în serios.

Observațiile asupra sateliților artificiali permit să se realizeze cu elevii interesante lucrări de natură geografică. Din mișcările sateliților, din traiectoria lor se trag concluzii asupra variațiilor de densitate, asupra influențelor provocate de activitatea solară. Elevii fac observații și notează date, efectuează calcule la minute, secunde și sutimi de secunde, transmit centrelor cu care stațiunea are legături observațiile efectuate. Ei fac, de asemenea, fotografii. Un elev de clasa a VIII-a a avut șansa rară de a fotografia căderea unui meteorit.

La stațiune activează nu numai elevii preocupați de astronomie, ci și cei atrași de optică, de chimie, de matematică. Ei efectuează

lucrări practice științifice necesare unor instituții sau întreprinderi. Angajamentul se concretizează de fiecare dată în contracte, care creează obligații precise. Temele stabilite în contracte au la bază programa elaborată de Ministerul Învățământului pentru activitatea științifică practică a elevilor la materia de învățămînt respectivă.

Liceul „Heinrich Rodewich” are legături cu stațiunea Rodewisch în domeniul pregătirii elevilor la matematică. Temele luate în studiu presupun o veritabilă cercetare. Un elev de clasa a X-a, bunăoară, și-a luat ca temă „Efectul dublu și aplicarea lui în astrofizică”. Lucrarea alcătuită de el poate foarte bine, după aprecierea specialiștilor, să fie prezentată la un examen universitar de diplomă.

Centrul de la Rodewisch poate da multe exemple care îl îndreptățesc să se mîndrească cu rezultatele activității lui în rîndurile elevilor. Unul dintre elevii care au lucrat aici a luat examenul de stat la fizică cu „exceptional”. Lucrarea cu care s-a prezentat era începută încă din timpul ac-

tivității la stațiune. Un tânăr matematician care și-a început aici activitatea științifică este autorul unei lucrări cu deosebit ecou în rîndurile specialiștilor — „Metode matematice pentru măsurarea cit mai exactă a traiectoriei sateliților”.

Exemple ca acestea mai sint încă. Dar un rezultat care merită să fie relatat și pe care stațiunea îl urmărește cu perseverență este acela de a-i învăța pe elevii disciplinei cercetării. Măsurătorile pină la sutimile de secundă îi deprind pe elevi cu riguroasa științifică. Universitarii pe lingă care cresc tinerii au grijă să-i facă să înțeleagă exigențele impuse de activitatea științifică, să înțeleagă totodată că cercetarea științifică este o activitate de colaborare, că ea presupune unirea forțelor, consultări, dezbateri, confruntări permanente. Și, bineînțeles, perseverență. Contractul, la rîndul lui, imprimă seriozitate și disciplină strictă. Pe lingă efectul lui practic, efectul educativ este de maximă valoare.

E.M.

„REVISTA DE PEDAGOGIE”

Numărul 2/1970 al „Revistei de pedagogie” are o bogată rubrică de Studii, care cuprinde materiale semnate de Gheorghe Zapan („Metoda aprecierii obiective a personalității, cu aplicații”), Teodor Gal („Specificul național al educației”), Ursula Schiopu („Aptitudini și abilități ale intelectului și ale învățării”) și Luminița Ghivirigă („Valori educative ale procesului de învățămînt”).

La rubrica Cercetări-Experimente Ion Holban semnează articolul „Considerații psiho-socio-pedagogice asupra clasei de elevi”. E. Fischbein articolează „Nivelele de dezvoltare intelectuală și învățămîntul matematic”. A. Bagdasar și M. Bagdasar articolează „Contribuții la modelarea matematică a aptitudinilor inegale față de învățatură”. Rubrica Dezbateri cuprinde articolele „Examenul de bacalaureat și cel de admitere în învățămîntul superior” de Victor Grigorescu și „Cu privire la pregătirea didactică a viitorilor cadre didactice” de Valeriu Oros.

În continuare, în cadrul rubricii Probleme ale practicii școlare, se publică articolele „Din experiența mea în predarea dezvoltării vorbirii la clasa IV”, de Maria Wermescher, „Cercetare privind predarea gramaticii la clasa a II-a”, de Constanța Drasoveanu, „Ora de dirigenție la clasa a IX-a a școlii de 10 ani” de Ion Vilcu ș.a.

„LIMBĂ ȘI LITERATURĂ”

Al XXI-lea volum al culegerii „Limba și literatura”, editate de Societatea de științe filologice, este închinat în întregime centenarului lui Costache Negruzzi. Materialele, cele mai multe prezentate cu ocazia unei sesiuni festive a Societății, sint precedate de un „Cuvînt înainte” al prof. Al. Dima. Sint publicate, în continuare, cîteva contribuții biografice semnate de Augustin Z. N. Pop și Gh. Popovici, precum și „O autobiografie necunoscută a lui C. Negruzzi” de Paul Cornea. O serie de studii se referă la contribuția scriitorului în diferite domenii ale activității culturale sau literare („Contribuția lui C. Negruzzi la pregătirea și dezvoltarea „Daciei literare” de Emil Boldan, „C. Negruzzi scriitor modern” de C. Ciopraga, „C. Negruzzi și problemele culturii naționale” de Al. Husar, „Livresc și popular în stilul lui Negruzzi” de Paula Diaconescu, „Stilul lui C. Negruzzi” de I. Dumitrescu etc.).

Cîteva cercetări, semnate de I. Mihailescu, C.D. Papastate, C.Sava, M. Anghelescu privesc opera lui Negruzzi în perspectivă comparativă, relațiile sale cu literatura latină, franceză, rusă și engleză. Volumul aduce, în întregimeea sa, pe lingă cîteva puncte noi de vedere, un bogat material de sinteză, util profesorilor de specialitate.

„GAZETA MATEMATICĂ”

De curînd a apărut primul număr pe 1970 al seriei A a „Gazetei matematice”. Menționăm, în sumar, articolele „Ce este o categorie” de M. Brinzei, „În legătură cu predarea elementelor de algebră abstractă în liceu” de A. Hollinger, „Jocuri strategice de A. Stefănescu, „Ecuații iraționale și metoda rezolvării lor” de G. Simionescu, „Mic dicționar matematic: Structură” de D. Radu.

„TERRA”

Pentru profesori, primul număr al revistei Terra pe anul 1970 cuprinde studii referitoare la dezvoltarea economiei R. S. România în lumina documentelor Congresului al X-lea al P.C.R., hidrologia lacurilor glaciare din Carpați, aspecte ale sistemelor așezărilor din jurul Bucureștiului, zonele cu alunecări de teren din țara noastră, caracterizarea geografică a județului Iași, considerații geografice asupra văii Moldovei ș.a. De asemenea, se publică materiale privind rolul geografiei în formarea culturii generale, folosirea mijloacelor vizuale la geografie etc.

Pentru elevi, acest număr al revistei Terra publică lecturi geografice referitoare la pădurea amazonică, la aspecte din viața pigmeilor, întrebări și răspunsuri despre carstul pe glob și clima țării noastre, un interesant itinerar de excursie în Bulgaria și Grecia, calendar geografic, schițe panoramice etc.

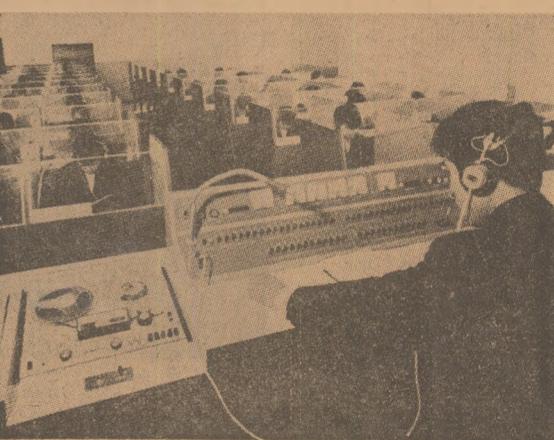
JAPONIA: Tendințe de rapidă modernizare a învățămîntului

În Japonia, la o populație de 100 milioane de locuitori funcționează circa 60.000 de instituții de învățămînt, de stat și particulare, care cuprind circa 23 de milioane de elevi și studenți. Sistemul de învățămînt obligatoriu prevede șase ani de studii în școala primară și trei ani de studii în școala secundară a primului ciclu — deci în total nouă ani. Circa 70 la sută din absolvenții primului ciclu secundar intră în diversele forme ale celui de al doilea ciclu secundar, jumătate din aceștia prezentîndu-se ulterior la examenele de admitere în învățămîntul superior care, la rîndul său, include două cicluri: unul de scurtă durată, iar altul lung.

O mare atenție se acordă în învățămîntul japonez ameliorării metodelor de predare, apelîndu-se larg la ultimele realizări în acest domeniu: învățămîntul audio-vizual și instrucția individuală prin mașini. Se folosesc foarte frecvent materiale vizuale proiectabile (diapozitive, filme de 8 mm și 16 mm etc.), precum și materiale auditive (discuri, electrofoane, mag-

netofoane, difuzoare, magnetofoane cu benzi video etc.). În ultimul timp au apărut și diverse aparate construite prin combinarea mai multor dispozitive audio-vizuale. În marile unități de învățămînt s-au construit auditorii prevăzute cu sisteme de televiziune în circuit închis, compuse din televizor și magnetofon cu benzi video, precum și cu echipament electronic auditiv. Trebuie spus, de altfel, că în afara acestor școli mari, care au studiouri de televiziune proprii, unul dintre canalele de televiziune japoneze difuzează în fiecare zi ample programe educative, destinate grădinițelor de copii, școlilor primare, școlilor secundare din primul și al doilea ciclu, precum și universităților. Recent, Ministerul Educației Naționale din Japonia a hotărît să inzestreză 16 școli secundare cu mașini de învățat. Totodată, s-a întocmit un plan pentru extinderea folosirii acestor mașini în toată țara.

Prof. dr. CONSTANTIN SIMIONESCU

Intr-o școală japoneză: sală de clasă pentru studiul limbilor străine

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

COLOCVIUL PENTRU OBTINEREA GRADULUI II

Se reamintesc candidaților înscriși pentru obținerea gradului II în învățămînt că desfășurarea colocviului va avea loc între 6—11 aprilie 1970, la Institutul central de perfecționare a personalului didactic din București și la filialele sale din Cluj, Iași, Timișoara, Craiova și Brașov, potrivit indicațiilor date prin „Gazeta învățămîntului” din 31 octombrie 1969.

EXAMENUL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT, SESIUNEA DE LICHIDARE

Profesorii învățătorii și educatoarele în funcție la data de 15 martie 1969 care nu au obținut definitivarea în învățămînt — fie că au fost respinși de trei ori la acest examen, fie că din diferite motive nu s-au prezentat și au pierdut astfel dreptul să-l mai dea — se vor putea prezenta, în mod excepțional, la sesiunea de lichidare, organizată în acest scop între 12—17 aprilie 1970.

Examenele se vor desfășura după programele în vigoare pentru examenele de definitivare în învățămînt. Cadrelor didactice aflate în situa-

țiunea de mai sus care nu se vor prezenta la examenul de definitivare — sesiunea de lichidare — sau nu vor promova acest examen, potrivit normelor legale în vigoare li se va desfășura contractul de muncă pentru necorespundere în muncă.

NOTĂ

Din programa de limba engleză pentru bacalaureat, publicată în „Gazeta învățămîntului” nr. 1015, din 31 octombrie 1969, nu se vor cere candidaților la examen următoarele scrieri și texte: R. Aldington (activitatea literară): Death of a Hero (fragment, analiză literară); E. A. Poe (activitatea literară): The Gold Bug (fragment, analiză literară).

DISCIPLINELE PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

pentru anul universitar 1970 — 1971

Publicăm, în completare la materialul apărut în nr. 1031 din 27 februarie a.c., disciplinele pentru concursul de admitere în învățămîntul superior de educație fizică:

Institutul de educație fizică și sport
— Probe practice: a) atletism; b) gimnastică; c) un joc sportiv (la alegere între: volei, baschet, handbal)
— Anatomia și fiziologia omului — scris.

TURISMUL ȘCOLAR ÎN ANUL 1970

(Urmare din pag. 1-a)

teme de geografie, literatură, etnografie, istorie, arheologie, științele naturii etc. Aici se includ, de pildă, excursiile cu teme ca „Urme și cetăți daco-romane în Oltenia și Banat”, „Vestigii ale civilizației antice în Dobrogea”, „Peșterile din Carpații Occidentali și Meridionali” etc.

Din dorința de a contribui și prin activitățile turistice la orientarea profesională a viitorilor absolvenți ai liceelor, oferim în acest an excursii în București, Cluj și Iași concepute și dedicate în mod special acestui obiectiv. În cadrul lor elevii vor putea vizita întreprinderi industriale și agricole, instituții de învățămînt superior și postliceale, institute de cercetare și vor participa la întîlniri și discuții cu reprezentanții ai ministerelor și organizațiilor centrale. La bazele turistice vor funcționa cabinete dotate cu materiale informative legate de admiterea în diferite școli și instituții de învă-

țămînt superior. Sperăm că aceste acțiuni vor avea un ecou favorabil în rîndurile elevilor și conducerilor liceelor.

Vom organiza pentru elevi și excursii în circuit cerc, pe lingă cunoașterea unor importante obiective economice, sociale, culturale și istorice din țara noastră, vor prileji și vizitarea „Belgradului”, a Budapestei sau a litoralului bulgar. Am inițiat pentru elevi și alte excursii peste hotare — în Uniunea Sovietică, Polonia, Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria, R. D. Germană — îngrijindu-ne să le asigurăm accesibilitatea.

— Cum vor putea școlile să organizeze acțiuni turistice prin intermediul Biroului de turism pentru tineret?

— Biroul a elaborat două broșuri care prezintă programul de activități turistice pe anul 1970, cuprinzînd totodată bogate explicații. Aceste broșuri vor ajunge într-un timp foarte scurt, prin intermediul comitetelor județene ale

U.T.C., în toate școlile din țară. Pe baza consultării lor, pină la sfîrșitul lunii martie vor trebui trimise solicitări ferme, în scris, la comitetele județene, municipale sau orașenești ale U.T.C., în care să se precizeze genul de acțiune solicitat, cit și numărul de locuri, urmînd ca noi să comunicăm pină cel tîrziu la sfîrșitul lunii aprilie avizarea acestor solicitări. Vom manifesta de asemenea toată soliditatea față de cererile de modificare a unor trasee oferite, ca și față de cererile de a organiza excursii cu programe proprii.

— De ce posibilități ar putea dispune cadrele didactice tinere pentru participarea la activitățile Biroului de turism?

— Prezența cadrelor didactice la activitățile lui este așteptată de noi cu mult interes, ea încadrîndu-se în normele pe care le avem pentru toate categoriile de tineri. Amintim, printre acțiunile pe care

le vom organiza în acest scop în anul 1970, taberetele de la Costinești, Izvorul Mureșului, Timișul de Sus sau în cabanele montane, excursiile în Delta și în alte regiuni ale țării noastre, precum și peste hotare, în peste 20 de țări europene. Cererile de înscriere în aceste excursii se pot adresa secțiilor de turism ale comitetelor județene, municipale și orașenești ale U.T.C.

În altă ordine de idei, v-aș ruga să-mi permiteți să folosesc acest prilej pentru a adresa o invitație cadrelor didactice tinere, solicitîndu-le să participe în număr cit mai mare, în calitate de ghizi și conducători de excursii, la toate acțiunile inițiate de birou. M-aș bucura dacă din cele enunțate pină acum s-ar putea desprinde atenția deosebită pe care Biroul o acordă turismului școlar, elevilor — principalii beneficiari ai activităților pe care le întreprindem.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

BAIA-MARE

ANUNȚA:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

I. FACULTATEA DE FILOLOGIE

— Lector la catedra de limba română și limbi străine, poziția 4, disciplina Limba română contemporană.
— Lector poziția 5, de la catedra de limbă română și limbi străine, disciplina Limba franceză.
— Lector poziția 3, de la catedra de științe sociale, disciplina Probleme ale filozofiei și științelor politice.
— Lector poziția 2, de la catedra de pedagogie, psihologie-metodică, disciplina Pedagogie generală.
— Lector poziția 8, de la catedra de pedagogie-psihologie metodică, disciplina Educație fizică.

II. FACULTATEA DE ȘTIINȚE NATURALE

— Șef de lucrări poziția 6, de la catedra de științe naturale și agricole, disciplina Zoologia nevertebratelor.
Candidații la concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic din Baia Mare str. Victoriei 76, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicat în Buletinul Oficial partea I nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.
Concursul se va ține la rectoratul Institutului pedagogic Baia Mare la 2 luni de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial.
Informații suplimentare se pot obține la rectoratul Institutului, telefon 3878.

INSTITUTUL POLITEHNIC - IASI

Anunț

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1. Șef de lucrări, poz. 7, Catedra de filatură, disciplina „Fibre textile”, Facultatea de industrie ușoară.
2. Asistent, poz. 10, catedra de electromagnetism, disciplinele „Tehnica tensiunilor înalte” și „Regimuri tranzitorii și supratensiuni”, Facultatea de electrotehnică.
3. Asistent, poz. 13, Catedra de electromagnetism, disciplina „Tehnica tensiunilor înalte”, Facultatea de electrotehnică.
Candidații la concurs vor depune în termen de 15 zile (pentru posturile de asistent) și de 30 zile (pentru postul de șef de lucrări) de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial al R.S.R., la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Iași, calea 23 August nr. 22, cererea de înscriere, împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial nr. 33 din 15 martie 1969, p.1.
Concursul se va desfășura la sediul Institutului politehnic din Iași, în conformitate cu prevederile legii sus-menționate.

INSTITUTUL POLITEHNIC - TIMIȘOARA

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE MECANICĂ
1. — Șef lucrări la catedra de Rezistența materialelor, disciplina: Rezistența materialelor, poziția 6 din statul de funcțiuni.
2. — Șef lucrări la catedra de Tehnologia construcției de mașini, disciplinele: Proiectarea școlilor așchietoare; Proiectarea și tehnologia școlilor așchietoare; Construcția școlilor așchietoare, poz. 9 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ
3. — Șef lucrări la catedra de Măsură și centrale electrice, disciplina Centrale și rețele electrice, poziția 8 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE MECANICĂ AGRICOLĂ
4. — Șef lucrări la catedra de Mașini agricole, disciplinele: Mașini și mecanizarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare; Mașini agricole pentru lucrat solul, semănat și întreținerea culturilor.
5. — Lector la catedra de Economie politică, disciplina de Economie politică, poziția 5 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Timișoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sint obligați să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile de la data expirării termenului de înscriere, care se calculează de la data publicării în Buletinul Oficial.

ANUNȚ

Absolvenții „Școlii Normale” Tecuci seria 1928, sint rugați a lua parte la întîlnirea organizată pentru 29 iunie 1970 la Tecuci. Trimiteti adeziunile la inv. Constantinescu — Ghimbav-Brașov.